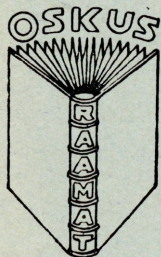

ÕPPINUD TÖOLISE JA MEISTRI
KUTSEEKSAAMI KAVAD
TSINKOGRAAFIA TÖÖALAL

Kirjastus-Kooperatiivühing „OSKUSRAAMAT”
Tallinn, 1939

ARM PT-3263

Kinnitan,
V. Päts
Haridusministri eest
Ministriabi.
Tallinn, 22. apr. 1939.

ÕPPINUD TÖOLISE JA MEISTRI KUTSEEKSAAMI KAVAD:

2

Kava nr. 5 – III.

Tsinkograafia tööala.

A. Õppinud töölise kutseeksami kava.

a) Reproduktsioon-fotograafia alal.

I. Pikemaajalised katsetööd.

1. Valmistada tuleb joon- ja mitmesuguse rasteritihedusega võrknegatiivid, mis on valmistatud emulsiooni ja kuivplaadi tarvitamisviisi järgi.

2. Negatiivide valmistamiseks tarvisminevate keemiliste lahuste koostamine.

3. Joonnegatiivide ja diapositiivide retušeerimine.

4. Mitmesugused kopeerimisviisid (kalaliim, mu-
navalge, külmemail) tsingile ja vasele.

II. Lühemaajalised katsetööd.

Tööoskusameti eksamikomisjoni määramisel üksikud katsetööd pikemaajaliste katsetööde nimekirjast.

III. Töövõtted.

Tööoskusameti eksamikomisjoni määramisel tuleb kutsetaotlejal näidata neid töövõtteid, milliseid ei esinenud lühemaajaliste katsetööde juures.

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

6 17676 101

IV. Seletused katsetööde kohta.

Katsetööde arutamine materjali ja selle valiku, töökäigu ning tööaja suhtes.

V. Teoreetilised teadmised.

- a) Kutsetaotlejaile, kes on lõpetanud tööstusõpilastekooli Haridusministeeriumi poolt vastavaks tunnustatud haru:
1. Fotoaparaadi käsitlemine ja selle peaosade tundmine.
 2. Mitmesuguste originaalide valgustamine.
 3. Originaali pildistamine.
 4. Kopeerimine paberile ja metallile.
 5. Mitmesugused diafragmad ja võrgukaugused.
 6. Nurgakraadide tarvitamine värvide pildistamisel.
 7. Võrkkliise äratõmbe pildistamine ja ette-tuleva muaree vältimine.
 8. Värvifiltrite tarvitamine.
 9. Ilmutamine, kinnitamine, nõrgendamine ja mitmesugused kõvendajad.
 10. Metallide ettevalmistamine kopeerimiseks.
 11. Kopeerimislahundite valmistamine ja tarvitamine.
 12. Mitmesuguste koopiate valgustamine ja ilmutamine.
 13. Koopiate korrigeerimine.
 14. Kemikaalide mürgisus.
 15. Mürgituste vältimine ja abistamine mürgituste korral.
- a) Kutsetaotlejaile, kes ei ole lõpetanud tööstusõpilastekooli Haridusministeeriumi poolt vastavaks tunnustatud haru :

1. Eelmises punktis Va 1 kuni 15 ettenähtud küsimused.

2. Eesti keel ja äriline kirjavahetus.	} Vastavalt
tööstusõpilaste-
kooli õppeka-
vadele, vii-
maste üldises
ulatuses.
3. Joonistamine ja joonestamine.	
4. Tehniline füüsika ja keemia.	
5. Arvepidamine ja kalkulatsioon.	
6. Ühiskonna- ja käitisõpetus.	

b) Söövitamise alal.

I. Pikemaajalised katsetööd.

1. Valmistada tuleb joon- ja mitmesuguse tihedusega võrkklišeetid tsingil ja vasel.

2. Tanzierfilmi käsitsemine.

3. Klišeede korrigeerimine, klotsimine ja äratõmme.

4. Mitmesugused kopeerimisviisid (kalaliim, mu-navalge, külmemail) tsingile ja vasele.

II. Lühemaajalised katsetööd.

Tööoskusameti eksamikomisjoni määramisel üksikud katsetööd pikemaajaliste katsetööde nimekirjast.

III. Töövõtted.

Tööoskusameti eksamikomisjoni määramisel tuleb katsetaotlejal näidata neid töövõtteid, milliseid ei esinenud lühemaajalistel katsetöödel.

IV. Seletused katsetööde kohta.

Katsetööde arutamine materjali ja selle valiku, töökäigu ning tööaja suhtes.

V. Teoreetilised teadmised.

a) Kutsetaotlejaile, kes on lõpetanud tööstusõpilastekooli Haridusministeeriumi poolt vastavaks tunnustatud haru:

1. Joon- ja võrkklišeede söövitamine koopiast kuni valmisklišeeni.
2. Üldteadmised värviklišeede söövitamisest.
3. Mitmesuguste söövitamislahundite valmistamine erinevate metallide jaoks.
4. Söövitamisastmete käik ja põhimõte.
5. Metallide ettevalmistamine kopeerimiseks.
6. Kopeerimislahundite valmistamine ja tarvitamine.
7. Mitmesuguste koopiate valgustamine ja ilmutamine.
8. Koopiate korrigeerimine.
9. Kemikaalide mürgisus.
10. Mürgituste vältimine ja abistamine mürgituste korral.

b) Kutsetaotlejaile, kes ei ole lõpetanud tööstusõpilastekooli Haridusministeeriumi poolt vastavaks tunnustatud haru:

1. Eelmises punktis V a 1 kuni 10 ettenähtud küsimused.
 2. Eesti keel ja äriline kirjavahetus.
 3. Joonistamine ja joonestamine.
 4. Tehniline füüsika ja keemia.
 5. Arvepidamine ja kalkulatsioon.
 6. Ühiskonna- ja käitisõpetus.
}	Vastavalt
tööstusõpilaste-
kooli õppe-
kavadele, vii-
maste üldises
ulatuses. |
|---|--|

B. Meistri kutseeksami kava.

I. Pikemaajalised katsetööd.

1. Valmistada tuleb joon- ja mitmesuguse rasteritihedusega võrknegatiive, mis on valmistatud emulsiooni ja kuivplaadi tarvitamise viisi järgi.

2. Valmistada tuleb joon- ja mitmesuguse tihedusega võrkklišeetid tsingil ja vasel.

3. Värvilise originaali pildistamine klišeetrüki jaoks.

4. Värvifiltrite kasutamine.

5. Negatiivide valmistamiseks tarvisminevate keemiliste lahuste koostamine.

6. Joonnegatiivide ja diapositiivide retušeerimine.

7. Värvklišeede söövitamine ühes võrdlusretuši ja järellõikamisega või korrigeerimisega.

8. Klišeede klotsimine ja äratõmme.

9. Tanžierfilmi käsitsemine.

10. Mitmesugused kopeerimisviisid (kalaliim, mu-na-valge, külmemail) tsingile ja vasele.

II. Lühemaajalised katsetööd.

Tööoskusameti eksamikomisjoni määramisel üksikud katsetööd pikemaajaliste katsetööde nimekirjast.

III. Töövõtted.

Tööoskusameti eksamikomisjoni määramisel tuleb kutsetaotlejal näidata neid töövõtteid, milliseid ei esinenud lühemaajalistel katsetöödel.

IV. Seletused katsetööde kohta.

Katsetööde arutamine materjali ja selle valiku, töökäigu ning tööaja suhtes ühes kalkulatsiooniga valmistatud esemete kohta. Ning peale selle:

1. Fotoaparaadi käsitsemine ja selle peaosade tundmine.

2. Mitmesuguste originaalide valgustamine.

3. Originaalide pildistamine.
4. Kopeerimine paberile ja metallile.
5. Mitmesugused diafragmad ja võrgukaugused.
6. Nurgakraadide tarvitamine värvide pildistamisel.
7. Võrkkliše äratõmbe pildistamine ja ette-
tuleva muaree vältimine.
8. Värvifiltrite tarvitamine.
9. Värvifiltrite mõju ja otstarve.
10. Värvainete tarvitamine vastavate värvide
pildistamiseks.
11. Ilmutamine, kinnitamine, nõrgendamine ja
mitmesugused kõvendajad.
12. Metallide ettevalmistamine kopeerimiseks.
13. Kopeerimislahundite valmistamine ja tarvi-
tamine.
14. Mitmesuguste koopiate valgustamine ja tar-
vitamine.
15. Koopiate korrigeerimine.
16. Joon- ja mitmesuguse tihedusega võrkkli-
šeede valmistamine negatiivist kuni valmisklišeeni.
17. Mitmesuguste söövitamislahundite valmista-
mine erinevate metallide jaoks.
18. Söövitamisastmete käik ja põhimõte.
19. Kolme ja nelja värvi kliše sөөvitamine
ühes söövitamisastmete käigu ja põhimõttega.
20. Kemikaalide mürgisus.
21. Mürgituste vältimine ja abistamine mürgi-
tuste korral.
22. Ajaloolised teadmised tsinkograafia tööala
arengu olulisematest osadest.

V. Kalkulatsioon.	} Vastavalt avaliku
tööstuskooli (selle
puudumisel tööstus-
õpilastekooli) õppe-
kavadele ametiala
tarviduste kohaselt.
VI. Joonistamine ja joones-
tamine.	
VII. Käitisõpetus.	
VIII. Arve- ja raamatupidamine.	

Seletuskiri eksamikavadele.

1. Õppinud töölise kutse taotlejat katsetatakse vastavalt tema ettevalmistatud erialale kas p. p. A a või A b all ettenähtud alal. Selleks tuleb kutsetaotlejal sooritada tööoskusameti eksamikomisjoni poolt pikemaajaliste katsetööde nimekirjast (p. A a I või A b I) määratud tööd.

2. Lühemaajalised katsetööd määratakse tööoskusameti eksamikomisjoni poolt pikemaajaliste katsetööde seast täienduseks valmistatud pikemaajalistele katsetöödele. Kui tööoskusameti eksamikomisjon leiab, et kutsetaotleja tegelikud oskused on küllaldaselt selgunud pikemaajaliste katsetööde valmistamisest, siis võib katsestamine lühemaajalistes katsetöödes jääda ära. Samuti võib eksamikomisjon talitada ka töövõtete suhtes.

3. Töövõtete osas jälgitakse kutsetaotleja vilumust üksikutes töövõtetes ja nende õiget ja otsarbekat rakendamist.

4. Eriala teoreetiliste teadmiste hindamisel nõutakse õppinud töölise kutse taotlejailt, kes on lõpetanud tööstusõpilastekooli Haridusministeeriumi poolt vastavaks tunnustatud rühma, eksamikavas ettenähtud teadmisi üldises ulatuses, kuna see ala on koolis juba hinnatud. Neilt kutsetaotlejailt, kes ei ole lõpetanud tööstusõpilastekooli, nõutakse peale eriala teoreetiliste teadmiste ka eksamikavas üldhariduslikke aineid tööstusõpilastekooli õppekavade ulatuses.

Seletuses katsetööde kohta kutsetaotleja peab põhjendama oma poolt katsetööde valmistamiseks valitud tööviisi, materjali, kulutatud tööaega ja kõikide teiste üksiktoimingute vajadust.

Meistrikutse taotlejalt nõutakse p. B IV ettenähtud teadmiste põhjalikku tundmist, kusjuures rõhu-

ESIMEH. ART.

tatakse küsimuste arutamisel täielikku selgust ning käitise juhtimise ja tööde kalkuleerimise võimete tõendamist.

Meistrikutse taotleja praktilise tööoskuse (p. p. B I, II, III) katsestamisel võetakse arvesse isiku praktilises kujunenud eriala ja katsestamisel pannakse pearõhk tema erialasse kuuluvatele töödele. Selle põhimõtte kohaselt katsestatakse järgmiselt: kutsetaotlejaid, kes on tegelnud rohkem reproduktsioon-fotograafidena või omavad tsinkograafia tööala reproduktsioon-fotograafia ala õppinud töölise kutsetunnistust, katsestatakse p. p. B I 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ettenähtud töödes, kusjuures neilt nõutakse meisterlikke võimeid p. p. B I 1, 3, 4, 5, 6, 10 ettenähtud tööde valmistamisel, rahuldavaid oskusi p. p. B I 2, 8, 9 ettenähtud tööde valmistamisel, kuna p. B I 7 ettenähtud töös neid ei katsestata; kutsetaotlejaid, kes on tegelnud rohkem söövitajatena, või omavad tsinkograafia tööala söövitamise ala õppinud töölise kutsetunnistust, katsestatakse p. p. B I 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ettenähtud töödes, kusjuures neilt nõutakse meisterlikke võimeid p. p. B I 2, 7, 8, 9, 10 ettenähtud tööde valmistamisel ja rahuldavaid oskusi p. p. B I 1, 5, 6 ettenähtud tööde valmistamisel, kuna p. p. B I 3, 4 ettenähtud töödes neid ei katsestata. Joonestamist, joonistamist, käitisõpetust ja kalkulatsiooni nõutakse meistrikutse taotlejailt tööstuskoolide õppekavade üldises ulatuses.

5. Kodaniku- ja käitisõpetuse ning eriala teoreetiliste teadmiste hindamine toimub suuliselt.

Teiste teoreetiliste ainete üle, kuivõrd neid tuleb hinnata suuliselt ja kuivõrd kirjalikult, otsustab tööoskusamet.